Programma 1 Bouwen, wonen en Duurzaamheid

Belangrijkste inhoudelijke keuzes per programma onderdeel

1.1Ruimtelijke ordening
- Minder beleid en lagere ambities/complexiteit.
- Strikter omgaan met afwijkingen van beleid.
- Kosten doorberekenen in gebiedsontwikkeling.
- Tempo van gebiedsontwikkeling aanpassen.

1.2 Grond
- Woningbouwmix
- Normen voor voorzieningen en groen.
- Eisen voor duurzaamheid en klimaatadaptatie.
- Tempo en omvang gebiedsontwikkeling.
- Locatiekeuzes op basis van kosten en opbrengsten.
- Procescomplexiteit en participatie.
- Kwaliteit openbare ruimte en infrastructuur.
- Hoogte afdrachten aan algemene middelen.

1.3 Erfpacht
- Wijzigingen in het erfpachtstelsel.

1.4 Wonen
- Eigen bijdrage verduurzaming woningen.
- Mate van woningbouwbeleid.
- Inzet op toezicht en handhaving (milieu en bouw).

1.5 Vastgoed
- Onderhoud en beheer bestaand vastgoed.
- Ontwikkeling en verduurzaming vastgoed.

1.6 Duurzaamheid en milieubeheer
- Inzet op energietransitie en circulaire economie.
- Nazorg bodemsanering.
- Milieuadvies door Omgevingsdienst.

Uitgewerkte besparingsopties Staat van de programma's:

4 keuze-opties binnen dit programma:
- 1.1.1.1 Ruimtelijke beleidsvorming € 5 mln
- 1.4.1.1 Gebiedsgerichte inzet / projecten € 8 mln
- 1.4.1.7 Bewonersondersteuning € 5 mln
- 1.6.1.4 Energietransitie € 5 mln

Plus 5 opties < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen bestaand vastgoed:
Opties verbonden aan investeringen in de renovatie, vervangingen en verduurzaming van bestaand vastgoed zijn opgenomen in de nota investeringen

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen groei en gebiedsontwikkeling:
Opties verbonden aan investeringen in groei en gebiedsontwikkeling zijn opgenomen in de nota investeringen en in de bestuursopdracht Complete stad

Programma 2 Openbare ruimte

Belangrijkste inhoudelijke keuzes per programma onderdeel

2.1 Verkeer, vervoer en parkeren:

- Keuzes over hoeveel wordt gebouwd, waar wordt gebouwd, en hoeveel kosten in de grondexploitatie worden meegenomen.
- Beleidsambities op het gebied van duurzame mobiliteit en openbare ruimte, verkeersveiligheid, autoluw, ruimte voor de fiets
- De keuze voor de tijdsduur en de tarieven van betaald parkeren

2.2 Openbaar vervoer

- Keuzes over aanleg en verbetering van OV-infrastructuur
- Keuzes over groei van de stad en bijbehorende opgaven voor de OV-infrastructuur
- Aantal veerverbindingen en dienstregelingskeuzes op frequentie en tijden.

2.3 Afval en straatreiniging

- Hoe schoon de openbare ruimte moet zijn en hoe dat niveau bereikt moet worden.
- Het serviceniveau naar bewoners en bedrijven.

2.4 Beheer en onderhoud openbare ruimte

- De aanleg van nieuwe infrastructuur, bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkeling.
- De eisen aan duurzaamheid (duurder) en beperking van de uitstoot tijdens werkzaamheden (duurder) .
- Het gewenste onderhoudsniveau en de acceptatie van achterstalligheid.
- Aanpassing van functionaliteit door het op- of afwaarderen van wegen en bruggen.

2.5 Water

- Het aantal doorvaarbare grachten, inclusief beweegbare bruggen en sluizen.
- De verschillende type belastingen en vergunningen die verband houden met recreatievaart en passagiersvaart
- Het onderhoudsniveau van kademuren

2.6 Groen

- Het areaal groen en bomen, inclusief kwaliteit, onderhoudsniveau en type beheer (bijv. ecologisch) is de belangrijkste keuze
- Het afschalen van (aanvullende) ambities op groen, dierenwelzijn en voedselstrategie

2.7 Riool en drinkwater

- Keuzes over de groei van de stad, en de bijbehorende kosten voor drinkwaterleidingen en riolering. Kosten worden doorberekend in de rioolheffing en drinkwatertarieven. Verlaging van uitgaven leidt tot lagere tarieven voor de rioolheffing.

Uitgewerkte besparingsopties staat van de programma's:

4 keuze-opties binnen dit programma:

- 2.1.1.1 Verbeteren openbare ruimte € 8 mln
- 2.1.1.4 Garage- en fietsparkeren € 6 mln
- 2.3.1.1 Inning afvalstoffenheffing € 32 mln
- 2.6.1.5 Subsidies aan ARTIS en Hortus € 5 mln

Verhogen opbrengsten parkeren in programma A

Plus 7 opties < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen de bestaande stad:

Opties verbonden aan investeringen in de renovatie, vervangingen en verduurzaming van de bestaande openbare ruimte-, klimaatadaptatie-, riool-, afval- en bereikbaarheidsvoorzieningen zijn opgenomen in de nota investeringen

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen bovenplanse- en schaalsprongvoorzieningen:

Opties verbonden aan investeringen in bovenplanse voorzieningen en schaalsprong zijn opgenomen in de nota investeringen en in de bestuursopdracht Complete stad

Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed

Belangrijkste inhoudelijke keuzes per programma onderdeel:

3.1 Economie en innovatie
Voor economie en innovatie heeft de gemeente bijna volledige beleidsvrijheid. De gemeente kan heroverwegen in welke mate zij:

- Ondernemers stimuleert zich te verenigen of vaardigheden op te doen
- Het vestigingsklimaat bevordert en buitenlandse ondernemingen faciliteert
- Faciliteert dat er meer innovatiekracht in de stad is
- Bijdraagt aan versterking van de arbeidsmarkt
- Bedrijvigheid en winkelaanbod in de verschillende wijken faciliteert
- De bezoekersstroom wil beïnvloeden
- Sectoren in de stad wil aanzetten tot verduurzaming en innovatie

3.2 Kunst en cultuur

- De omvang van het budget dat beschikbaar wordt gesteld voor het ondersteunen van kunst en cultuurinitiatieven en welke inhoudelijke doelen daarbij gesteld worden.
- Het deel van het budget dat voor specifieke organisaties wordt gereserveerd
- Besluiten over extra culturele voorzieningen
- De mate van ondersteuning van cultuureducatie op school
- De mate van ondersteuning van lokale media en buurtmedia

3.3 erfgoed

- Aantal en aard van bouwplannen en gebiedsontwikkeling
- Inzet op erfgoedbehoud
- Inzet voor publiekseducatie

Uitgewerkte besparingsopties Staat van de programma's:

3 keuze-opties binnen dit programma:

- 3.1 Economische zaken € 6 mln
- 3.2 Kunst en cultuur € 30 mln
- 3.2.1.3 Kunst in de openbare ruimte via de Stadsdelen € 5 mln

Plus 4 opties < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen de bestaande culturele voorzieningen:
Opties verbonden aan investeringen in de renovatie, vervangingen en verduurzaming van de bestaande culturele voorzieningen (onder andere ateliers en broedplaatsen) zijn opgenomen in de nota investeringen.

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen nieuwe culturele voorzieningen en specials:
Opties verbonden aan investeringen in nieuwe culturele voorzieningen en specials (o.a. Meervaart en OBA next) zijn opgenomen in de nota investeringen en in de bestuursopdracht Complete stad.

Programma 4 sport en bewegen

Belangrijkste inhoudelijke keuzes:

- Keuzes over (nieuwe) sportaccommodaties
- Keuzes over aanvullend sportbeleid, bijvoorbeeld het bevorderen van sportdeelname, het steunen van sportverenigingen en het ondersteunen van specifieke doelgroepen

Uitgewerkte besparingsopties:

Staat van de programma's:
3 keuze-opties binnen dit programma, allen 4.1.1.4:

- Sluiten sportaccommodaties € 6,2 mln
- Verhogen tarieven € 5 mln
- Intensiever gebruik € 5 mln

Plus 4 opties < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen de bestaande sportvoorzieningen:
Opties verbonden aan investeringen in de renovatie, vervangingen en verduurzaming van de bestaande sportvoorzieningen (met name sportaccommodaties) zijn opgenomen in de nota investeringen.

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen nieuwe sport voorzieningen en specials:
Opties verbonden aan investeringen in nieuwe sport voorzieningen en specials (o.a. nieuwe zwembaden) zijn opgenomen in de nota investeringen en in de bestuursopdracht Complete stad.

Programma 5 onderwijs

Belangrijkste inhoudelijke keuzes:

- Het aantal, de kwaliteit en de omvang van schoolgebouwen
- De hoogte van de bijdrage aan de openbare bibliotheek
- De mate van inzet voor gelijke kansen voor kinderen met een risico op achterstand, bijv. de doelgroep en hoogte bijdrage
- De mate van inzet voor verhoging van onderwijskwaliteit
- De mate van inzet op naleving van de leerplicht en voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten

Uitgewerkte besparingsopties:

Staat van de programma's:

3 keuze-opties binnen dit programma:

- 5.1.1.1 Voorschool en kinderopvang € 5 mln
- 5.1.1.2 Onderwijsachterstand primair onderwijs € 5 mln
- 5.1.2.2 Onderwijskwaliteit € 5 mln

Plus 3 opties < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen de bestaande en nieuwe onderwijs-voorzieningen:

Opties verbonden aan investeringen in de renovatie, vervangingen en verduurzaming van de bestaande onderwijsvoorzieningen (met name basis- en voortgezet onderwijs) en nieuwe onderwijsvoorzieningen, naar aanleiding van groei, zijn opgenomen in de nota investeringen

Programma 6

Belangrijkste inhoudelijke keuzes:
6.1 basisvoorzieningen

- De mate van inzet op preventie via algemene voorzieningen (in plaats van individueel maatwerk)
- De mate van inzet op gebiedsgericht werken
- De mate van inzet op een gezonde leefomgeving (vanuit de GGD)

6.2 wijkteams

- De mate van inzet op wijkteams en sociale basis (in plaats van individueel maatwerk)
- De mate van actief benaderen (outreachend werken) vanuit de wijkteams
- De mate van inzet op preventieve programma's

6.3 individuele voorzieningen

- Afbakening van de doelgroepen per voorziening
- De soberheid of uitgebreidheid van de zorgvoorzieningen, bijvoorbeeld hulp thuis of opvang met verblijf.
- Hoe makkelijk het is de verschillende soorten zorg aan te vragen.

6.4 diversiteit en inclusie

- Mate waarin de gemeente bijdraagt aan het bevorderen van emancipatie
- Mate waarin de gemeente bijdraagt aan bestrijden van discriminatie, bovenop de wettelijke antidiscriminatievoorziening.

De voorzieningen vanuit verschillende onderdelen van programma 6 hebben invloed op elkaar. De basisvoorzieningen (6.1) en wijkteams (6.2) beïnvloeden de uitgaven aan individuele voorzieningen (6.3), die zijn bedoeld voor mensen met meer complexe problemen.

Uitgewerkte besparingsopties:

Staat van de programma's:
Binnen dit programma zijn 9 opties beschikbaar:

- 6.1.1.1 Gebiedsgericht werken € 8 mln
- 6.1.1.2 Ondersteuning mantelzorg € 5 mln
- 6.1.1.3 Sociale basis € 30 mln
- 6.1.2.1 Volksgezondheid € 5 mln
- 6.2.1.1 Wijkteams jeugd € 15 mln
- 6.2.1.2 Wijkteams volwassenen € 11 mln
- 6.3.1.1 Ondersteuning MGGZ € 5 mln
- 6.3.1.2 t/m 6: Wmo en sociale basis € 43 mln
- 6.3.1.7/8/9 Jeugdzorg € 56 mln
- 6.3.2.1 Veilig Thuis & CSG € 5 mln

Plus 1 optie < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen de bestaande en nieuwe jeugd-, zorg-, en basisvoorzieningenvoorzieningen:
Opties verbonden aan investeringen in de renovatie, vervangingen en verduurzaming van de bestaande jeugd-, zorg-, en basisvoorzieningen (onder andere buurtkamers een GGD voorzieningen) en nieuwe jeugd-, zorg-, en basisvoorzieningen, naar aanleiding van groei, zijn opgenomen in de nota investeringen

Programma 7 sociale zaken en armoedebestrijding

Belangrijkste inhoudelijke keuzes:
7.1 inkomensregelingen

- De inzet op uitstroom uit de bijstand
- De inzet van loonkostensubsidie en tijdelijke uitkeringen aan ondernemers
- Verruimen en vereenvoudigen van het beleid in het kader van bestaanszekerheid

7.2 werk, participatie en inburgering

- De mate van inzet op klantbegeleiding van mensen met en zonder bijstandsuitkering.
- De breedte van instrumenten en regelingen om mensen aan het werk te helpen, zoals leerwerktrajecten, gesubsidieerd werk, bijverdienpremie en loonkostensubsidie.
- De mate waarin middelen beschikbaar gesteld worden voor taalonderwijs en inburgering, bovenop de gelabelde Rijksmiddelen hiervoor.

7.3 armoede en schuldhulp

- De hoeveelheid en het niveau van de armoedevoorzieningen
- De inkomensgrens die recht geeft op de armoedevoorzieningen
- De mate waarin wordt ingezet op gebruik van de voorzieningen voor armoede en schuldhulp (outreachend werken)
- De mate van inzet op preventie van schulden

Uitgewerkte besparingsopties Staat van de programma's:
7 besparingsopties binnen dit programma:

- 7.1.1.1 dienstverlening klantbegeleiders inkomen € 5 mln
- 7.2.1.1 werk, participatie en school € 10 mln
- 7.2.1.2 brede begeleidingsbehoefte € 5 mln
- 7.2.1.3 instrumenten voor werk en participatie € 8 mln
- 7.3.1.1 /1.2 armoederegelingen alg. en kinderen € 8 mln
- 7.3.1.3 /1.4 preventie schulden & schuldhulpverlening € 10 mln
- 7.4.1.1 migratie en asiel € 5 mln

Plus 4 opties < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen nieuwe opvangvoorzieningen:
Opties verbonden in permanente opvangvoorzieningen, onder andere naar aanleiding van de spreidingswet, zijn opgenomen in de nota investeringen

Programma 8 veiligheid

Belangrijkste inhoudelijke keuzes:

8.1 brandweer en crisisbeheersing

- De mate waarin bovenwettelijke eisen aan de brandweer gesteld worden en de kwaliteit van materieel en gebouwen
- De capaciteit voor het voorbereiden en adviseren op- en over rampen, crisis en mogelijke gebeurtenissen die de openbare orde kunnen verstoren

8.2 openbare orde en veiligheid

- Mate waarin de gemeente in de openbare ruimte toezicht houdt en handhaaft
- Mate waarin de gemeente regie neemt op het bestrijden van overlast en het begeleiden van overlastgevende of criminele personen

Uitgewerkte besparingsopties Staat van de programma's:
3 besparingsopties binnen dit programma:

- 8.2.1 directie OOV € 7 mln
- 8.2.1.2 Veiligheid in stadsdelen € 6 mln
- 8.2.1.5 THOR € 18 mln

Plus 2 opties < 5 miljoen/buiten scope

Programma A algemene dekkingsmiddelen

Belangrijkste inhoudelijke keuzes:

- Het al dan niet heffen van belastingen. Amsterdam heft niet alle mogelijke belastingen die onder de Gemeentewet mogelijk zijn.
- Hoogte van de tarieven. Deze mogen niet onredelijk zijn, maar zijn doorgaans niet gelimiteerd, en kunnen behalve de OZB gedifferentieerd worden naar gebied en soms ook naar type activiteit. Differentiatie kan tot complexiteit leiden, wat kan leiden tot hogere inningskosten en administratieve lasten voor inwoners en ondernemers.

Uitgewerkte keuze opties Staat van de programma's:

5 opties voor hogere baten binnen dit programma:

- A.1.1.1 OZB € 90 mln
- A.1.1.2 Toeristenbelasting € 60 mln
- A.1.1.3 Parkeerbelasting € 78 mln
- A.1.1.4 Overige gemeentelijke belastingen € 13 mln
- A.3.1.2 Deelnemingen € 5 mln

Programma B Bestuur en organisatie (dienstverlening, overhead en bestuur)

Belangrijkste inhoudelijke keuzes:
B.1 Dienstverlening

- Hoogte van de leges, waarbij deze deels landelijk gemaximeerd zijn en voor het totaal aan gemeentelijke legesproducten niet meer dan kostendekkend mogen zijn.
- Kwaliteit van de dienstverlening, incl. bereikbaarheid en het aanbod aan niet-wettelijke diensten, met name online kanalen. Voor BRP gaat dit om de afweging tussen zorgvuldigheid, proactiviteit en kosten
- Het aantal vergunningsaanvragen en meldingen dat behandeld moet worden, dat de gemeente met regels en preventie kan sturen
- De regels die de gemeente afspreekt in welke gevallen referenda gehouden worden

B.2 Digitale stad

- Keuzes over centrale regie op digitale voorzieningen informatiebeheer

b.3 Democratisering

- Keuzes over participatie en bewonersbetrokkenheid

B.4 Bestuur

- Het aantal bestuurders en commissieleden dat wordt ingezet voor het besturen van de stad.
- De soberheid of uitgebreidheid van de taken die zijn ondergebracht bij de bestuurlijke samenwerkingsverbanden, de directe ondersteuning van de raad en de verbonden partijen als rekenkamer en ombudsman.

B.5 Overhead

- Het aantal mensen en voltijdsequivalenten dat werkt onder directe aansturing van de gemeente. Deze keuzes worden gemaakt binnen de inhoudelijke programma's.
- De werkomgeving en faciliteiten die worden geboden, om een aantrekkelijke en inclusieve werkgever te zijn.
- De mate van standaardisatie binnen de organisatie.

Uitgewerkte keuze opties Staat van de programma's:
3 opties voor hogere baten binnen dit programma:

B.1.1.1: Kostendekkendheid leges	€ 5 mln
B.5.1.1: Bestuursondersteuning: Communicatie	€ 7 mln
B.5.1.3/4/5: Mechanisme lasten bedrijfsvoering	€ 0,015 mln per fte

Plus 8 opties < 5 miljoen/buiten scope

Uitgewerkte (besparings-)opties in investeringen in de organisatie:
Opties verbonden in (nieuwe ambtelijke) huisvesting en ICT (met name hardware), zijn opgenomen in de nota investeringen